

کتاب‌شناسی توصیفی آثار کودک و نوجوان با محوریت نهج البلاغه

عاطفه سلطانی

دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شیراز

چکیده

دریای ژرف نهج البلاغه سرشار از گهرهایی است که هر فردی با هر سن و سال می‌تواند از آن بهره‌برد. از این رو نویسندگان و پژوهشگران به استخراج مطالبی از آن برای کودکان و نوجوانان پرداخته‌اند. در این نوشتار (با روش توصیفی) آثاری که برای کودکان و نوجوانان با محوریت نهج البلاغه نوشته شده و در «تارنمای کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان ایران» به صورت نسخه الکترونیکی قرار دارد و از سال ۱۳۷۰ تا سال ۱۳۹۰ به چاپ رسیده، بررسی شده‌است. به این ترتیب ابتدا کتاب‌ها به صورت الفبایی تنظیم، آن‌گاه هر کتاب در سه بخش «اطلاعات کتاب‌شناختی»، «اجزای کتاب» و «شرح محتوا» معرفی شده‌است. با بررسی آثار یاد شده دریافت شد که تعداد کتاب‌هایی که برای کودکان نوشته شده‌است بیش‌تر از کتاب‌های نوجوانان است. آثار در دو قالب شعر و نثر ارائه شده‌اند که از این بین آثار مربوط به کودکان در قالب شعر است. نثر برخی کتاب‌ها ساده و روان است؛ ولی نثر برخی دیگر تحت تأثیر ترجمه تحت اللفظی است. به علاوه بیش‌تر کتاب‌ها برای گروه‌های سنی «ب» و «ج» تألیف شده‌است. بیش‌تر کتاب‌های کودکان به موضوعاتی چون آفرینش حیوانات پرداخته‌اند؛ در حالی که نویسندگان کتاب‌های نوجوان بیش‌تر به انتقال پندها و توصیه‌های اخلاقی حضرت علی (ع) اهتمام ورزیده‌اند. پرکارترین نشر، انتشارات «برکات اهل بیت (ع)» است که مجموعه ۸ جلدی «نهج البلاغه برای کودکان» را چاپ کرده‌است. به علاوه بیش‌تر کتاب‌ها مصور و رنگی و به «نثر» هستند.

واژگان کلیدی: کتاب‌شناسی توصیفی، کودک و نوجوان، نهج البلاغه.